COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 19.6.2024
COM(2024) 601 final

Recomandare de

# RECOMANDARE A CONSILIULUI

## privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Belgiei

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 601 final}

Recomandare de

# RECOMANDARE A CONSILIULUI

## privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Belgiei

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului[1], în special articolul 3 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului[2], care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență, a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul de redresare și reziliență oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de UE. În concordanță cu prioritățile semestrului european, mecanismul ajută la realizarea redresării economice și sociale și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, în special pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală și pentru a face mai reziliente economiile statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul UE și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale.

(2) Regulamentul privind REPowerEU[3], adoptat la 27 februarie 2023, vizează eliminarea dependenței UE de importurile de combustibili fosili din Rusia, ceea ce va contribui la

[1] JO L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

[3] Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din

realizarea securității energetice și la diversificarea aprovizionării UE cu energie, sporind, în același timp, utilizarea surselor regenerabile de energie și crescând capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică. Belgia a adăugat un nou capitol privind REPowerEU în planul său național de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor REPowerEU.

(3) La 16 martie 2023, Comisia a publicat o comunicare intitulată „Competitivitatea pe termen lung a UE: perspectiva după 2030”[4], pentru a fundamenta deciziile în materie de politică și pentru a crea condițiile-cadru pentru stimularea creșterii. Comunicarea definește competitivitatea pe baza a nouă factori determinanți care se consolidează reciproc. Printre acești factori determinanți, accesul la capitalul privat, cercetarea și inovarea, educația și competențele, precum și piața unică apar ca priorități de politică esențiale pentru reforme și investiții în vederea abordării provocărilor actuale în materie de productivitate, precum și în vederea consolidării competitivității pe termen lung a UE și a statelor sale membre. La 14 februarie 2024, Comisia a prezentat, în urma acestei comunicări, Raportul anual privind piața unică și competitivitatea[5]. Raportul detaliază punctele forte și provocările în materie de competitivitate cu care se confruntă piața unică europeană, urmărind evoluțiile anuale în funcție de cei nouă factori determinanți ai competitivității care au fost identificați.

(4) La 21 noiembrie 2023, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2024[6], care marchează începutul ciclului semestrului european din 2024 pentru coordonarea politicilor economice. La 22 martie 2024, Consiliul European a aprobat prioritățile analizei, care vizează cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive. Totodată, la 21 noiembrie 2023, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2024, în care nu a identificat Belgia ca fiind unul dintre statele membre care pot fi afectate de dezechilibre sau care pot fi în pericol de a fi afectate de dezechilibre și pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat și un aviz privind proiectul de plan bugetar pentru 2024 al Belgiei. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost adoptată de Consiliu la 12 aprilie 2024, precum și Propunerea de raport comun pentru 2024 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor privind ocuparea forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale, care a fost adoptată de Consiliu la 11 martie 2024.

(5) La 30 aprilie 2024 a intrat în vigoare noul cadru de guvernanță economică al UE. Cadrul include noul Regulament (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului. Cadrul include și Regulamentul (CE) nr. 1467/97 privind punerea în aplicare a procedurii de deficit excesiv, cu modificările ulterioare, și Directiva 2011/85/UE privind cadrele bugetare ale statelor membre[7], cu modificările

---

planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE, (JO L 63, 28.2.2023, p. 1), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

4 COM(2023) 168 final.

5 COM(2024) 77 final.

6 COM(2023) 901 final.

7 Regulamentul (UE) 2024/1264 al Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1467/97 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv (JO L, 2024/1264,

ulterioare. Obiectivele noului cadru sunt asigurarea sustenabilității datoriei publice și a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii printr-o consolidare bugetară treptată și prin realizarea de reforme și investiții. Cadrul promovează asumarea responsabilității la nivel național și pune un accent mai puternic pe politicile pe termen mediu, în combinație cu o aplicare mai eficace și mai coerentă. Fiecare stat membru ar trebui să prezinte Consiliului și Comisiei un plan bugetar-structural național pe termen mediu. Planurile bugetar-structurale naționale pe termen mediu conțin angajamentele bugetare, de reformă și de investiții ale statelor membre și acoperă un orizont de planificare de 4 sau 5 ani, în funcție de durata obișnuită a legislaturii naționale. Traiectoria cheltuielilor nete[8] care este indicată în planurile bugetar-structurale naționale pe termen mediu ar trebui să respecte cerințele prevăzute în Regulamentul (UE) 2024/1263, inclusiv pe cele referitoare la plasarea sau menținerea datoriei publice pe o traiectorie descendentă plauzibilă cel târziu până la sfârșitul perioadei de ajustare sau la menținerea acesteia la niveluri prudente, sub 60 % din PIB, și la aducerea și/sau menținerea deficitului public sub nivelul de referință de 3 % din PIB pe termen mediu. În cazul în care un stat membru se angajează să realizeze un set relevant de reforme și investiții în conformitate cu criteriile stabilite în Regulamentul (UE) 2024/1263, perioada de ajustare poate fi prelungită cu maximum trei ani. Pentru a sprijini elaborarea planurilor respective, la [21 iunie] 2024, Comisia urmează să furnizeze statelor membre orientări cu privire la conținutul planurilor și al rapoartelor anuale privind progresele înregistrate pe care acestea vor trebui să le prezinte ulterior și, în conformitate cu articolul 5 din Regulamentul (UE) 2024/1263, le va transmite orientări tehnice privind ajustările bugetare necesare (traiectoriile de referință și informații tehnice, după caz). Statele membre ar trebui să prezinte planurile bugetar-structurale naționale pe termen mediu până la 20 septembrie 2024, cu excepția cazului în care statul membru în cauză și Comisia convin să prelungească termenul cu o perioadă de timp rezonabilă. Statele membre ar trebui să asigure implicarea parlamentelor lor naționale și consultarea instituțiilor fiscal-bugetare independente, a partenerilor sociali și a altor părți interesate de la nivel național, după caz.

(6) În 2024, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să evolueze în paralel cu punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență. Implementarea integrală a planurilor de redresare și reziliență rămâne esențială pentru îndeplinirea priorităților de politică din cadrul semestrului european, întrucât planurile respective contribuie la abordarea eficace a tuturor provocărilor care au fost identificate în cadrul recomandărilor relevante specifice fiecărei țări și emise în ultimii ani sau la abordarea eficace a unui subset semnificativ al provocărilor respective. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019, 2020, 2022 și 2023 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

---

30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) și Directiva (UE) 2024/1265 a Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Directivei 2011/85/UE privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre (JO L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

8 Cheltuielile nete, astfel cum sunt definite la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2024/1263 al Consiliului din 29 aprilie 2024 (JO L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). „Cheltuieli nete” înseamnă cheltuielile publice, excluzând (i) cheltuielile cu dobânzile, (ii) măsurile discreționare privind veniturile, (iii) cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii, (iv) cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune, (v) elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și (vi) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

(7) La 30 aprilie 2021, Belgia a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat. La 13 iulie 2021, Consiliul a adoptat Decizia de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Belgiei[9], care a fost modificată la 8 decembrie 2023 în conformitate cu articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241, pentru a actualiza contribuția financiară maximă aferentă sprijinului financiar nerambursabil, precum și pentru a include capitolul privind REPowerEU[10]. Eliberarea tranșelor este condiționată de o decizie a Comisiei, adoptată în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, conform căreia Belgia a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte implică faptul că nu s-au înregistrat regrese privind jaloanele și țintele anterioare care fuseseră deja atinse.

(8) La 30 aprilie 2024, Belgia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2024, în concordanță cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97. În conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241, Programul național de reformă pentru 2024 reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Belgia referitoare la progresele înregistrate în implementarea planului său de redresare și reziliență.

(9) Comisia a publicat raportul de țară din 2024 pentru Belgia[11] la 19 iunie 2024. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Belgia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări care au fost adoptate de Consiliu în perioada 2019-2023 și a făcut bilanțul implementării de către Belgia a planului său de redresare și reziliență. Pe baza acestei analize, în raportul de țară au fost identificate anumite deficiențe, legate de provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Belgia în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale UE în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU.

(10) Pe baza datelor validate de Eurostat[12], deficitul public al Belgiei a crescut de la 3,6 % din PIB în 2022 la 4,4 % în 2023, iar datoria publică s-a ridicat de la 104,3 % din PIB la sfârșitul anului 2022 la 105,2 % la sfârșitul anului 2023. Astfel cum s-a anunțat în orientările de politică bugetară pentru 2024[13], Comisia face primul pas către deschiderea unor proceduri aplicabile deficitelor excesive bazate pe deficit, potrivit datelor privind rezultatul bugetar pentru 2023, în concordanță cu dispozițiile legale existente. La 19 iunie 2024, Comisia a adoptat un raport în temeiul articolului 126

9 Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 13 iulie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Belgiei (10161/2021).

10 Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 8 decembrie 2023 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 13 iulie 2021 privind aprobarea evaluării planului de redresare și reziliență al Belgiei (15570/2023).

11 SWD(2024) 601 final.

12 Euroindicatorii Eurostat, 22.4.2024.

13 COM(2023) 141 final.

alineatul (3) din TFUE[14]. În acest raport a fost analizată situația bugetară a Belgiei, întrucât deficitul public din 2023 al acestei țări a depășit valoarea de referință de 3 % din PIB. Raportul a concluzionat că, având în vedere această evaluare și după luarea în considerare a avizului Comitetului economic și financiar instituit în temeiul articolului 126 alineatul (4) din TFUE, Comisia intenționează să propună, în luna iulie, deschiderea unei proceduri aplicabile deficitelor excesive, recomandând Consiliului să adopte în temeiul articolului 126 alineatul (6) o decizie de stabilire a existenței unui deficit excesiv pentru Belgia.

(11) La 12 iulie 2022, Consiliul a recomandat[15] Belgiei să asigure în 2023 o politică fiscal-bugetară prudentă, în special prin limitarea creșterii cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național sub nivelul creșterii potențiale a producției pe termen mediu[16], ținând seama de sprijinul temporar continuu și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile la creșterile abrupte ale prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. În același timp, s-a recomandat ca Belgia să fie pregătită să ajusteze cheltuielile curente în funcție de evoluția situației. De asemenea, s-a recomandat ca Belgia să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și tranziția digitală, precum și pentru securitatea energetică, ținând seama de inițiativa REPowerEU, inclusiv prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale Uniunii. Potrivit estimărilor Comisiei, în 2023, orientarea fiscal-bugetară[17] a fost expansionistă, situându-se la 0,7 % din PIB, în contextul unui nivel ridicat al inflației. În 2023 creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) a avut o contribuție expansionistă de 0,4 % din PIB la orientarea fiscal-bugetară. Aceasta include reducerea cu 0,1 % din PIB a costului măsurilor de sprijin de urgență specifice pentru gospodăriile și întreprinderile cele mai vulnerabile la creșterile abrupte ale prețurilor la energie. Prin urmare, creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național care depășește creșterea potențială a producției pe termen mediu nu s-a datorat sprijinului specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile la creșterile abrupte ale prețurilor la energie. Creșterea expansionistă a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) a fost determinată de creșterile permanente ale salariilor din sectorul public și ale prestațiilor sociale rezultate din mecanismul de indexare automată, de o reducere temporară în 2023 a contribuțiilor sociale aflate în sarcina angajatorilor și de creșterea costurilor bugetare legate de îmbătrânirea demografică. În concluzie, creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național în 2023 nu a fost în

---

14 Raport al Comisiei elaborat în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, 19.6.2024, COM(2024) 598 final.

15 Recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022 privind Programul național de reformă al Belgiei și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Belgiei pentru 2022, *JO C 334, 1.9.2022, p. 1*.

16 Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, creșterea potențială a producției pe termen mediu a Belgiei în 2023 este estimată la 5,7 % în termeni nominali, întemeindu-se pe rata medie de creștere potențială reală pe 10 ani și pe deflatorul PIB din 2023.

17 Orientarea fiscal-bugetară este definită ca o măsură a variației anuale a poziției bugetare subiacente a administrației publice. Scopul său este de a evalua impulsul economic generat de politicile fiscal-bugetare, atât cele finanțate la nivel național, cât și cele finanțate de la bugetul UE. Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca diferența dintre (i) creșterea potențială pe termen mediu și (ii) variația cheltuielilor primare, fără măsurile discreționare privind veniturile (și excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19) și incluzând cheltuielile finanțate printr-un sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii.

concordanță cu recomandarea Consiliului. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 0,3 % din PIB în 2023. Investițiile finanțate la nivel național s-au ridicat la 2,8 % din PIB în 2023, reprezentând o creștere cu 0,1 puncte procentuale în comparație cu 2022. Belgia a finanțat investiții suplimentare din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE. A finanțat investiții publice în favoarea tranziției verzi și a tranziției digitale, precum și în favoarea securității energetice, cum ar fi investiții în infrastructura feroviară și infrastructura pentru biciclete, renovarea clădirilor publice și infrastructura de hidrogen, care sunt finanțate parțial din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

(12) Principalele previziuni din Programul de stabilitate pentru 2024 pot fi rezumate după cum urmează. Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare estimează o creștere a PIB-ului real de 1,4 % în 2024 și de 1,3 % în 2025, iar inflația indicelui prețurilor de consum (IPC) la 2,8 % în 2024 și la 1,8 % în 2025. Se preconizează că deficitul public va crește la 4,6 % din PIB în 2024 și va scădea la 3,6 % din PIB în 2025, în timp ce ponderea datoriei publice în PIB ar urma să crească la 106,2 % până la sfârșitul anului 2024 și la 106,8 % până la sfârșitul anului 2025. După 2025, se estimează că soldul bugetului public va scădea treptat la 2,9 % din PIB în 2026 și la 2,3 % în 2027. Prin urmare, se preconizează că în 2026 deficitul public va ajunge sub valoarea de referință a deficitului, de 3 % din PIB. În schimb, se preconizează că, după 2025, ponderea datoriei publice în PIB va scădea treptat la 106,6 % în 2026 și la 106 % în 2027.

(13) În previziunile Comisiei din primăvara anului 2024, se estimează că PIB-ul real va crește cu 1,3 % în 2024 și cu 1,4 % în 2025, iar inflația IAPC se va situa la 4 % în 2024 și la 2,3 % în 2025.

(14) În previziunile Comisiei din primăvara anului 2024 se estimează un deficit public de 4,4 % din PIB în 2024 și o stagnare a ponderii datoriei publice în PIB la 105 % în 2024. Stabilizarea ponderii datoriei în PIB în 2024 reflectă în principal un excedent temporar al rezervei de lichidități acumulate la sfârșitul anului 2023 ca urmare a unei emisiuni de obligațiuni de stat. Pe baza estimărilor Comisiei, se preconizează că orientarea fiscal-bugetară va fi contracționistă, și anume de 0,1 % din PIB în 2024.

(15) Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se așteaptă ca în 2024 să fie finanțate prin sprijin nerambursabil („granturi”) acordat prin Mecanismul de redresare și reziliență cheltuieli reprezentând 0,2 % din PIB, comparativ cu 0,1 % din PIB în 2023. Cheltuielile finanțate din granturi acordate prin Mecanismul de redresare și reziliență vor permite investiții de înaltă calitate și reforme de stimulare a productivității, fără un impact direct asupra soldului bugetului public și a datoriei publice ale Belgiei.

(16) La 14 iulie 2023, Consiliul a recomandat[18] Belgiei să asigure o politică fiscal-bugetară prudentă, în special prin limitarea, în 2024, la maximum 2 % a creșterii nominale a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național[19]. În momentul execuției bugetelor

[18] Recomandarea Consiliului din 14 iulie 2023 privind Programul național de reformă al Belgiei pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Belgiei pentru 2023, JO C 312, 1.9.2023, p. 12.

[19] Cheltuielile primare nete sunt definite ca fiind cheltuielile finanțate la nivel național, excluzând (i) măsurile discreționare privind veniturile, (ii) cheltuielile cu dobânzile, (iii) cheltuielile ciclice cu șomajul și (iv) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

pentru 2023 și al pregătirii proiectelor de planuri bugetare pentru 2024, statele membre au fost invitate să țină seama de faptul că Comisia va propune Consiliului deschiderea unor proceduri aplicabile deficitelor excesive bazate pe deficit, întemeindu-se pe datele privind rezultatul bugetar pentru 2023. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, se preconizează că în 2024 cheltuielile primare nete finanțate la nivel național ale Belgiei vor crește cu 4 %, situându-se peste rata maximă de creștere recomandată. Aceste cheltuieli suplimentare care depășesc rata maximă de creștere recomandată pentru cheltuielile primare nete finanțate la nivel național corespund unei proporții de 1 % din PIB în 2024. Acest lucru riscă să nu fie în concordanță cu recomandările Consiliului.

(17) În plus, Consiliul a recomandat Belgiei să întreprindă acțiuni astfel încât să elimine treptat măsurile existente de sprijin de urgență în domeniul energiei și să utilizeze economiile astfel rezultate pentru a reduce deficitul public, cât mai curând posibil în 2023 și 2024. Consiliul a precizat și că, în cazul în care noi creșteri ale prețului energiei ar impune noi măsuri de sprijin sau continuarea celor existente, Belgia ar trebui să se asigure că aceste măsuri sunt direcționate pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile vulnerabile, sunt fezabile din punct de vedere bugetar și încurajează în continuare realizarea de economii de energie. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, costul bugetar net[20] al măsurilor de sprijin de urgență în domeniul energiei este estimat la 0,4 % din PIB în 2023 și la 0 % din PIB în 2024 și în 2025. Dacă economiile aferente ar fi utilizate pentru a reduce deficitul public, astfel cum a recomandat Consiliul, aceste previziuni ar presupune o ajustare fiscal-bugetară de 0,4 % din PIB în 2024, în timp ce cheltuielile primare nete finanțate la nivel național[21] aduc o contribuție contracționistă la orientarea fiscal-bugetară, de 0,1 % din PIB în anul respectiv. Se preconizează că măsurile de sprijin de urgență în domeniul energiei vor fi eliminate treptat, cât mai curând posibil în 2023 și 2024, ceea ce este în concordanță cu recomandările Consiliului. Cu toate acestea, se preconizează că economiile care vor rezulta nu vor fi utilizate în întregime pentru reducerea deficitului public. Acest lucru riscă să nu fie conform cu recomandarea Consiliului.

(18) În plus, Consiliul a recomandat, de asemenea, Belgiei să mențină investițiile publice finanțate la nivel național și să asigure absorbția eficace a granturilor acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale UE, în special pentru a promova tranziția verde și cea digitală. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2024, investițiile publice finanțate la nivel național vor crește, de la 2,8 % din PIB în 2023, la 2,9 % din PIB în 2024, ceea ce este în concordanță cu recomandările Consiliului. În schimb, se preconizează că cheltuielile publice finanțate din veniturile obținute din fondurile UE, inclusiv din granturile acordate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, vor rămâne la un nivel stabil, de 0,3 % din PIB în 2024.

(19) Având în vedere măsurile de politică cunoscute la data la care s-au formulat previziunile și în ipoteza menținerii politicilor actuale, conform previziunilor Comisiei

---

[20] Această cifră reprezintă nivelul costului bugetar anual al măsurilor respective și include veniturile și cheltuielile și, după caz, exclude veniturile provenite din impozitele pe profiturile excepționale ale furnizorilor de energie.

[21] Această contribuție este măsurată ca variație a cheltuielilor publice primare, excluzând (i) impactul bugetar incremental al măsurilor discreționare privind veniturile, (ii) măsurile cu caracter excepțional, (iii) cheltuielile ciclice cu șomajul și (iv) cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE, în raport cu rata de creștere potențială medie a PIB-ului nominal pe termen mediu (10 ani), exprimată ca procent din PIB-ul nominal.

din primăvara anului 2024, deficitul public ar urma să ajungă la 4,7 % din PIB în 2025. Se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 106,6 % până la sfârșitul anului 2025. Creșterea deficitului și a ponderii datoriei în PIB în 2025 reflectă în principal creșterea structurală a cheltuielilor curente, determinate în special de costurile legate de îmbătrânirea populației, precum și de plățile mai mari ale dobânzilor pentru datoria publică.

(20) În Belgia, riscurile legate de sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung sunt ridicate. Dincolo de poziția bugetară inițială nefavorabilă, factorul determinant pentru evaluarea riscurilor ridicate este impactul pe care creșterea preconizată a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației îl are asupra finanțelor publice, în contextul îmbătrânirii rapide a populației țării. În Raportul Comisiei din 2024 privind îmbătrânirea populației[22], se preconizează o creștere constantă a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației, de la 26,8 puncte procentuale din PIB în 2022 la 31,9 puncte procentuale din PIB în 2070. Creșterea de 5,1 puncte procentuale din PIB până în anul 2070 se datorează în principal cheltuielilor cu pensiile și cu îngrijirea pe termen lung. Se estimează că, în perioada 2022-2070, cheltuielile cu pensiile vor crește cu 3,5 puncte procentuale din PIB, comparativ cu media de 0,4 puncte procentuale din PIB în UE. Planul de redresare și reziliență al Belgiei include o reformă a pensiilor care urmărește să contribuie la abordarea acestei provocări, alături de alte obiective, cum ar fi îmbunătățirea sustenabilității sociale a sistemului, stimularea persoanelor să rămână active pe piața forței de muncă după îndeplinirea condițiilor de pensionare anticipată și asigurarea unei mai mari convergențe între sistemele de pensii și în cadrul acestora. În ceea ce privește îngrijirea pe termen lung, cheltuielile publice s-au ridicat la 2,3 % din PIB în 2022 (media UE fiind de 1,7 %), ceea ce a făcut ca Belgia să fie una dintre țările cu cele mai mari cheltuieli pentru îngrijirea pe termen lung din UE. Se preconizează că, până în 2070, cheltuielile cu îngrijirea pe termen lung vor crește cu 1,7 puncte procentuale din PIB, față de o creștere medie de 0,8 puncte procentuale în UE. În 2022, cheltuielile cu îngrijirea instituționalizată, situate la 1,4 puncte procentuale din PIB în Belgia, au fost substanțial mai mari decât cele înregistrate în medie în UE (0,8 puncte procentuale din PIB). Datele disponibile sugerează că ponderea persoanelor în vârstă plasate inutil sau cel puțin prematur într-o instituție rezidențială rămâne ridicată, deși a fost în scădere în ultimul deceniu. În special, datele au arătat că ponderea persoanelor care sunt independente sau dependente într-o mică măsură de îngrijire și care locuiesc în instituții rezidențiale era ridicată în Bruxelles și în Valonia. Entitățile federate au început reforme pentru ca utilizarea diferitelor structuri de îngrijire să fie mai eficientă din punctul de vedere al costurilor, în special pentru a evita și a întârzia instituționalizarea inutilă sau prematură. Cu toate acestea, trebuie îmbunătățit nivelul progreselor înregistrate în ceea ce privește abordarea provocării legate de sustenabilitatea finanțelor publice.

(21) Belgia se numără printre țările care au cele mai ridicate niveluri de impozitare și de cheltuieli din UE. Cheltuielile totale includ un nivel ridicat al cheltuielilor fiscale și al subvențiilor salariale. În plus, structura regimului său fiscal și a prestațiilor sociale creează contrastimulente financiare pentru încadrarea în muncă și contribuie la rata scăzută de participare pe piața forței de muncă din Belgia [76,1 % față de media UE de 80,0 % în 2023 (grupa de vârstă 20-64 de ani)]. Impozitele pe veniturile salariale

[22] Comisia Europeană și Comitetul pentru politică economică, Raportul din 2024 privind îmbătrânirea populației, disponibil la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en

(impozitele pe venitul persoanelor fizice și contribuțiile sociale) sunt cele mai ridicate din UE pentru persoanele cu salarii mici și salarii medii, iar veniturile din impozitele pe consum, inclusiv impozitele pe energie, se situează sub media UE. Pentru a doua persoană care contribuie la venitul familiei, caracteristicile fiscale specifice, precum „coeficientul conjugal”[23], descurajează puternic munca. În plus, modul în care sunt concepute prestațiile sociale descurajează oamenii să ocupe un loc de muncă sau să lucreze mai multe ore. Multe prestații sociale depind de statutul avut și nu sunt acordate în funcție de resurse, ceea ce împiedică eficiența sistemului de securitate socială. Prestațiile de șomaj sunt nelimitate în timp și nu sunt acordate în funcție de resurse pentru șomerii de lungă durată, fapt care agravează capcanele existente reprezentate de șomaj. Transferarea sarcinii fiscale de la forța de muncă la alte baze de impozitare și îmbunătățirea eficienței regimului fiscal și a sistemului de securitate socială ar putea contribui la creșterea gradului de ocupare a forței de muncă.

(22) În contextul nevoilor de consolidare structurală, o reducere a impozitului pe veniturile salariale ar trebui să fie finanțată integral, inclusiv prin scăderea cheltuielilor fiscale și prin eliminarea treptată a subvențiilor fiscale pentru combustibilii fosili. Sarcina fiscală considerabilă asupra veniturilor salariale este compensată de numeroase subvenții salariale, iar deducerile fiscale sunt utilizate pe scară largă în Belgia. În analiza efectuată de Consiliului superior al finanțelor[24] s-a constatat că cheltuielile fiscale sunt costisitoare pentru buget, tind să favorizeze persoanele cu venituri ridicate și să creeze ineficiențe. Cheltuielile fiscale cu cel mai mare cost bugetar includ sistemul prin care se pun la dispoziție autoturisme de serviciu și scutirea de la plata impozitului reținut la sursă pentru cercetare și dezvoltare, precum și pentru munca în schimburi. De asemenea, subvențiile salariale și alte cheltuieli fiscale fac din regimul fiscal unul complex, sporind astfel sarcina de reglementare ridicată și afectând mediul de afaceri. În plus, sprijinul fiscal pentru cercetare și dezvoltare nu este direcționat către întreprinderile cu cel mai mare potențial de creștere[25]. Totodată, unele caracteristici ale regimului fiscal denaturează opțiunile de investiții și riscă să conducă la investiții excesive în anumite active. În 2021, subvențiile directe acordate de Belgia pentru combustibilii fosili au fost estimate la 12 miliarde EUR (2,4 % din PIB), iar subvențiile indirecte, la peste 2,6 miliarde EUR[26]. Subvențiile directe pentru combustibilii fosili includ accize scăzute la gaze și păcură comparativ cu energia electrică. În combinație cu costurile ridicate ale rețelei de energie electrică, acest lucru creează diferențe mari de preț între combustibilii fosili și energia electrică, împiedicând trecerea la sisteme de încălzire mai verzi[27]. În plus, acest sprijin persistent pentru păcură și gaze naturale contrazice angajamentele Belgiei de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră și de a îmbunătăți calitatea aerului. Taxele pe transport și pe poluare sunt insuficient utilizate (de exemplu, taxarea rutieră inteligentă se aplică numai vehiculelor grele) și ar putea contribui, de asemenea, la generarea de venituri

---

23 Belgia aplică un sistem de fracționare a veniturilor („coeficientul conjugal”) ce permite atribuirea unei părți din venitul profesional al partenerului care obține venituri către partenerul care nu obține venituri.

24 Consiliul superior al finanțelor, 2020, *Reducing the tax burden on labour and financing options* (Reducerea sarcinii fiscale asupra forței de muncă și opțiunile de finanțare).

25 Schoonackers, R., 2020, *Tax incentives for R&D: Are they effective?* (Eficacitatea stimulentelor fiscale pentru cercetare și dezvoltare). NBB Economic Review.

26 FPS Finance, 2024, *Inventory of federal fossil fuel subsidies* (Inventarul subvențiilor federale pentru combustibilii fosili).

27 FPS Health and Finance, 2023, *The landscape of carbon and energy pricing and taxation in Belgium* (Situația stabilirii de tarife pentru emisiile de carbon și a prețurilor la energie, precum și a taxelor aferente în Belgia).

suplimentare. În contextul creșterii congestionării traficului și a poluării aerului, cheltuielile fiscale, precum rambursarea parțială a accizelor la motorină pentru transportatorii rutieri profesioniști, sunt deosebit de costisitoare și dăunătoare pentru mediu.

(23) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) și cu criteriul 2.2 din anexa V la Regulamentul (UE) 2021/241, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Se preconizează că acestea vor contribui la abordarea eficace a tuturor provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări sau a unui subset semnificativ al provocărilor respective. În acest interval scurt de timp, este esențial să se continue cu rapiditate implementarea efectivă a planului, inclusiv a capitolului privind REPowerEU, pentru a stimula competitivitatea pe termen lung a Belgiei prin tranziția verde și tranziția digitală, asigurându-se în același timp echitatea socială. Pentru ca Belgia să își poată îndeplini angajamentele asumate în plan până în august 2026, este esențial ca țara să accelereze în mod semnificativ ritmul de implementare a reformelor și a investițiilor prin asigurarea unei guvernanțe eficace. Implicarea sistematică a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali, a societății civile și a altor părți interesate relevante rămâne esențială pentru a asigura asumarea pe scară largă a responsabilității pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență.

(24) În cadrul evaluării la jumătatea perioadei a fondurilor politicii de coeziune, în conformitate cu articolul 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, Belgia trebuie să revizuiască fiecare program până în martie 2025, ținând seama, printre altele, de provocările identificate în recomandările specifice adresate țării în 2024 și în Planul național privind energia și clima. Această evaluare stă la baza alocării definitive a fondurilor UE incluse în fiecare program. Belgia a înregistrat progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a politicii de coeziune și a Pilonului european al drepturilor sociale, dar se confruntă în continuare cu provocări. Disparitățile intraregionale în ceea ce privește dezvoltarea economică și socială continuă să fie ridicate în Belgia. Este esențial să se accelereze punerea în aplicare a politicii de coeziune. Prioritățile convenite în cadrul programelor sunt în continuare relevante. Este deosebit de important să existe o implementare rapidă a investițiilor pentru a contribui la stimularea cercetării, inovării și digitalizării, precum și a celor legate de tranziția verde, adaptarea la schimbările climatice și eficiența energetică. Îmbunătățirea accesului la locuri de muncă și la măsuri de activare, în special pentru grupurile vulnerabile, șomerii de lungă durată și tineri, rămâne o prioritate. Este de o importanță crucială ca învățarea pe tot parcursul vieții pentru a îmbunătăți mobilitatea și adaptabilitatea lucrătorilor să fie sprijinită în continuare. În plus, rămâne necesară încurajarea incluziunii active și a capacității de inserție profesională a grupurilor defavorizate. Belgia ar putea, de asemenea, să utilizeze inițiativa platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” pentru a sprijini transformarea industrială, prin dezvoltarea constantă a tehnologiilor și serviciilor digitale avansate, a materialelor circulare și avansate, precum și a capacităților legate de energia curată durabilă, locuințele reziliente și inovarea în domeniul sănătății.

(25) Pe lângă provocările economice și sociale abordate în cadrul planului de redresare și reziliență și al altor fonduri ale UE, Belgia se confruntă cu o serie de provocări suplimentare legate de deficitul de forță de muncă și necorelarea competențelor, integrarea grupurilor defavorizate pe piața forței de muncă, performanța și echitatea sistemului de învățământ, profesia de cadru didactic, precum și cu provocările care

vizează mediul de afaceri, sarcina de reglementare și complexitatea, precum și restricțiile din sectorul serviciilor. Abordarea acestor provocări ar putea contribui la îmbunătățirea competențelor lucrătorilor și a rezultatelor în materie de educație ale tuturor elevilor și studenților, ceea ce ar duce la creșterea productivității muncii și la apropierea gradului de ocupare a forței de muncă de obiectivul național pentru 2030 de 80 %.

(26) Rata ridicată a locurilor de muncă vacante indică un deficit persistent de forță de muncă, mai pronunțat în rândul ocupațiilor tehnice care sunt necesare pentru a accelera tranziția verde. Integrarea grupurilor defavorizate, inclusiv a persoanelor care au un nivel mai scăzut de educație, a celor care provin din familii de migranți ori au un handicap, continuă să reprezinte un motiv de îngrijorare. Numărul absolvenților, în special al femeilor, în domeniile științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STIM) rămâne scăzut (16,4 la 1 000 de locuitori cu vârste cuprinse între 20 și 29 de ani față de 21,9 în UE). În plus, rata de tranziție de la șomaj la ocuparea forței de muncă este sub media UE. Acest fapt sugerează că există posibilitatea de a spori eficacitatea politicilor de activare, în special prin îmbunătățirea eficienței serviciilor publice de ocupare a forței de muncă și printr-o mai bună direcționare a măsurilor de sprijinire a integrării pe piața muncii a grupurilor defavorizate și a lucrătorilor aflați în concediu medical de lungă durată. Creșterea numărului de absolvenți de STIM și a relevanței pe piața forței de muncă a educației și formării profesionale (EFP) în profesiile tehnice ar putea contribui și mai mult la abordarea deficitului de forță de muncă. Adulții, în special persoanele cu calificări de nivel inferior, participă în număr mic la procesul de învățare. Deși, pentru a spori învățarea în rândul adulților, au fost puse în aplicare măsuri, cum ar fi un drept individual de 5 zile pe an de formare pentru angajați și conturi personale de învățare, este nevoie de timp pentru a vedea impactul acestor măsuri și se justifică efectuarea unei evaluări.

(27) În pofida cheltuielilor publice ridicate pentru educație, rezultatele învățării s-au deteriorat și există în continuare preocupări cu privire la caracterul incluziv și la echitatea sistemelor de educație și formare. Rezultatele din 2022 ale Programului OCDE pentru evaluarea internațională a elevilor indică o deteriorare pe termen lung a cunoștințelor de lectură, matematică și științe în rândul tinerilor de 15 ani (25 % au avut rezultate slabe la matematică, 25,3 %, la citire și 22,4 %, la științe). Deși, în 2012, Belgia a înregistrat cea mai mare pondere din UE a persoanelor cu cele mai bune performanțe în domeniul matematicii (19,5 %), această pondere a scăzut brusc în următorii 10 ani (11,5 % în 2022, Comunitatea Flamandă: 15 %, Comunitatea Franceză: 6,9 %, Comunitatea Germanofonă: 6,4 %). În plus, decalajul dintre elevii aflați într-o situație favorizată și cei în situații defavorizate în ceea ce privește rezultatele slabe la învățătură s-a accentuat din 2018. Rata rezultatelor slabe la învățătură ale elevilor defavorizați a crescut cu 9,2 puncte procentuale, ajungând la 45,8 % la matematică (UE: 48 %, Comunitatea Flamandă: 41,4 %, Comunitatea Franceză: 51,1 %, Comunitatea Germanofonă: 35,6 %). Este esențial să fie îmbunătățite competențele de bază ale tuturor elevilor pentru a favoriza participarea pe piața forței de muncă, inclusiv a grupurilor defavorizate. Creșterea atractivității profesiei de cadru didactic, în special prin asigurarea stabilității locului de muncă și prin asigurarea unei formări continue adaptate nevoilor în continuă evoluție, ar

contribui la reducerea deficitului tot mai mare de cadre didactice calificate, deoarece acest deficit riscă să accentueze și mai mult inegalitățile în materie de educație[28].

(28) Mediul de afaceri din Belgia este afectat de o sarcină ridicată impusă de reglementare și de un nivel crescut de complexitate. Sarcina administrativă pentru întreprinderi este dificilă, în special în ceea ce privește dreptul fiscal și dreptul muncii. Costurile cu care se confruntă IMM-urile în legătură cu respectarea sistemului de muncă și a regimului fiscal sunt relativ ridicate în Belgia, în special pentru întreprinderile care trebuie să gestioneze mai multe sisteme regionale. În plus, Belgia are unul dintre cele mai scăzute niveluri din UE în ceea ce privește dinamismul întreprinderilor. În pofida unei creșteri recente, rata de înființare a unor noi întreprinderi rămâne scăzută, în special în cazul întreprinderilor cu angajați. Ponderea întreprinderilor din Belgia care înregistrează o creștere puternică este cu mult sub media UE. Restricțiile comerciale ridicate din sectorul serviciilor pot avea un rol în slăbirea dinamismului întreprinderilor. Ar trebui, de asemenea, să se abordeze eliminarea restricțiilor privind profesiile reglementate.

(29) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, în 2024 Consiliul a recomandat statelor membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru a pune în aplicare recomandarea privind politica economică a zonei euro. În ceea ce privește Belgia, recomandările 1, 2, 3 și 4 contribuie la punerea în aplicare a primei, a celei de a doua, a celei de a treia și a celei de a patra recomandări pentru zona euro,

RECOMANDĂ ca, în 2024 și în 2025, Belgia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să prezinte planul bugetar-structural pe termen mediu în timp util. În conformitate cu cerințele Pactului de stabilitate și de creștere reformat, să limiteze creșterea cheltuielilor nete[29] în 2025 la o rată compatibilă cu plasarea datoriei publice pe o traiectorie descendentă plauzibilă pe termen mediu și cu reducerea deficitului public sub valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat. Să abordeze creșterea preconizată a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației, inclusiv prin eficientizarea din punctul de vedere al costurilor a sistemului de îngrijire pe termen lung. Să reformeze regimul fiscal și sistemul de securitate socială pentru a consolida stimulentele pentru muncă prin transferarea sarcinii fiscale de la lucrători și prin revizuirea modului în care sunt concepute prestațiile sociale. Să finanțeze reducerea impozitului pe veniturile salariale, inclusiv prin diminuarea cheltuielilor fiscale. În special, să ia măsuri în vederea eliminării treptate a subvențiilor pentru combustibilii fosili, inclusiv prin transferarea accizelor de la energie electrică la combustibilii fosili.

2. Să accelereze în mod semnificativ punerea în aplicare a planului de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU, asigurând finalizarea reformelor și a investițiilor până în august 2026, precum și o guvernanță eficace. Să

[28] Comisia Europeană, 2023, *Education and Training Monitor: Belgium* (Monitorul educației și formării: Belgia).

[29] Conform articolului 2 punctul 2 din Regulamentul (UE) 2024/1263, „cheltuieli nete” înseamnă cheltuielile publice, excluzând cheltuielile cu dobânzile, măsurile discreționare privind veniturile, cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii, cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune, elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

accelereze punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune. În contextul evaluării la jumătatea perioadei, să continue să se concentreze asupra priorităților convenite, luând în considerare, în același timp, oportunitățile oferite de inițiativa platformei „Tehnologii strategice pentru Europa” în scopul de a îmbunătăți competitivitatea.

3. Să abordeze deficitul de forță de muncă și necorelarea competențelor, inclusiv în ceea ce privește tranziția verde, și să consolideze politicile de activare pentru a integra în continuare grupurile defavorizate pe piața forței de muncă. Să îmbunătățească performanța și echitatea sistemelor de educație și formare și să continue reformele pentru consolidarea profesiei de cadru didactic.

4. Să îmbunătățească mediul de afaceri și dinamica întreprinderilor prin reducerea sarcinii de reglementare și a complexității, precum și prin relaxarea restricțiilor din sectorul serviciilor.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,*
*Președintele*